

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1831/2526

นางมณีวรรณ ชื่อตรง โจทก์ นางสาวเจรง วัฒนา จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1546, ป.พ.พ. มาตรา 1563, ป.พ.พ. มาตรา 1598/38

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเป็นบุตรโจทก์กับ อ. ซึ่งมีได้จดทะเบียนสมรสกันโจทก์มีสายตาไม่เป็นปกติ มองเห็นเพียงราง ๆ มิได้ประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้จึงอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายที่ควรได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูจากจำเลย แต่รายได้จากมรดกที่รับจาก อ. เป็นค่าเช่าซึ่งเพียงพอสำหรับการศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวของจำเลยเท่านั้น เงินส่วนแบ่งที่ได้จากการขาย ที่ดินมรดก จำเลยก็ให้โจทก์ ไปส่วนหนึ่งก่อนฟ้องแล้ว โจทก์ยังมี บิดามารดาและบุตรที่เกิดจากสามีโจทก์ซึ่งคนโตก็บรรลุนิติภาวะแล้ว ทั้งก่อนมาอยู่กรุงเทพฯ โจทก์ก็พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา เมื่อคำนึงถึงความสามารถของจำเลยซึ่งมีส่วนในการที่จะต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูฐานะของโจทก์ และพฤติการณ์แห่งกรณีแล้วจำเลยได้ให้การอุปการะ เลี้ยงดูแก่โจทก์ในส่วนของจำเลยเป็น การเพียงพอแก่อัตภาพในปัจจุบันแล้ว

คำพิพากษา

ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า "ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1598/38 บัญญัติว่าค่าอุปการะเลี้ยงดูระหว่างบิดามารดากับบุตรนั้นย่อมเรียกจากกันได้เมื่อฝ่ายที่ควรได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับการอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพ ปัญหาวินิจฉัยจึงมีว่า โจทก์เป็นฝ่ายที่ควรได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูไม่ได้รับการอุปการะเลี้ยงดูหรือได้รับการอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพหรือไม่ที่โจทก์นำสืบว่า โจทก์เป็นคนพิการเนื่องจากการผ่าตัดสมองเมื่อประมาณ 3 ปีก่อนฟ้อง เป็นผลทำให้โจทก์ตาบอดมองไม่เห็น ไปไหนต้องมีคนจูงนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า นัยนตาของโจทก์อาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากการผ่าตัดนั้นเอง แต่คงไม่ถึงกับจะทำให้ตาบอดมองไม่เห็น เพราะโจทก์ตอบคำถามค้านของทนายจำเลย โดยยอมรับว่าในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2523 เมื่อทนายจำเลยนัดให้ปรับเงิน 70,000 บาท ที่สำนักงานทนายจำเลยซึ่งอยู่ที่เชิงสะพานเฉลิมวันชาติ ถนนประชาธิปไตยนั้น โจทก์ไปคนเดียวโดยอาศัยรถของคนข้างบ้านไป ซึ่งถ้าหากโจทก์ตาบอดมองไม่เห็นดังที่โจทก์นำสืบแล้ว โจทก์จะไปปรับเงิน 70,000 บาท ที่สำนักงานทนายจำเลยเพียงลำพังคนเดียวได้อย่างไร ทั้งในรายงานแพทย์ตามเอกสารหมายเลข จ.2 แพทย์ก็ลงความเห็นไว้ว่า ภายหลังการผ่าตัดเนื้ออกในสมองอาการทุเลา แต่สายตาที่เห็นราง ๆ ไม่ดีขึ้น แสดงว่าโจทก์มิใช่คนตาบอด เพียงแต่มองเห็นราง ๆ ไม่เหมือนกับคนปกติเท่านั้น ส่วนในข้อที่โจทก์นำสืบว่าโจทก์ไม่มีรายได้ต้องอาศัยบุคคลอื่นอยู่นั้น ได้ความว่าเมื่อทราบข่าวพระอินทร์เบญญาถึงแก่กรรม โจทก์ก็ลงมากรุงเทพฯ มาอาศัยอยู่ที่บ้านซึ่งเคยอยู่ขณะที่พระอินทร์เบญญามีชีวิตจนกระทั่งทายาทได้ขายบ้านดังกล่าวไปโจทก์จึงไปอาศัยอยู่กับบุตรคนหนึ่งชื่อพระอินทร์เบญญา โดยมิได้ประกอบอาชีพอะไร ปัจจุบันนัยนตาก็มองเห็นราง ๆ จึงรับฟังได้ว่าโจทก์ไม่มีรายได้ การที่โจทก์ซึ่งเป็นมารดาจำเลยมีสายตาไม่ปกติมองเห็นเพียงราง ๆ มิได้ประกอบอาชีพ ไม่มีรายได้อะไร โจทก์จึงอยู่ในฐานะเป็นฝ่ายที่ควรได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูจากจำเลยซึ่งเป็นบุตร อย่างไรก็ตามปัญหาต่อไปมีว่า โจทก์มิได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากจำเลยหรือได้รับอุปการะเลี้ยงดูไม่เพียงพอแก่อัตภาพหรือไม่ ได้ความ

ว่าปัจจุบันจำเลยซึ่งเป็นบุตรก็ยังมิได้ประกอบอาชีพอะไร ยังคงอยู่ระหว่างการศึกษา ที่อยู่อาศัยของตนเองก็ยังมี ปัจจุบันจำเลยก็อาศัยอยู่กับนายขจีญาติของพระอินทร์เบญญาทรัพย์มรดกที่จำเลยได้รับจากพระอินทร์เบญญา คือที่ดิน 3 แปลง ที่ดินดังกล่าว 2 แปลง มีเนื้อที่แต่ละแปลงเพียง 11 ตารางวา มีห้องแถวปลูกอยู่แปลงละห้องแปลงที่ 3 เนื้อที่ 66 ตารางวามีบ้านปลูกอยู่ 1 หลัง แต่จำเลยก็ได้ให้บุคคลอื่นเช่า ได้ค่าเช่ารายละ 500 บาทต่อเดือน รวมเป็นรายได้ที่จำเลยได้รับเดือนละ 1,500 บาท ซึ่งก็เป็นจำนวนเพียงพอสำหรับการศึกษาและค่าใช้จ่ายส่วนตัวของจำเลยเท่านั้น หากจะให้จำเลยถึงกับต้องขายบ้านและที่ดินดังกล่าวนำเงินมาจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่โจทก์แล้ว จำเลยก็จะมีรายได้มาใช้จ่ายเป็นค่าการศึกษาเล่าเรียนและค่าใช้จ่ายส่วนตัว ส่วนในเรื่องที่จำเลยได้รับเงินส่วนแบ่งจากการขายที่ดินมรดกอีกรายการหนึ่งเป็นเงิน 500,000 บาทนั้นก็ปรากฏว่า จำเลยได้ให้แก่โจทก์เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2523 อันเป็นเวลาก่อนฟ้องเพียง 8 เดือน เป็นจำนวนถึง 70,000 บาท ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมิใช่น้อย ประกอบกับโจทก์เองก็ยังมีบิดามารดาและบุตรที่เกิดจากสามีใหม่อีก 4 คน โดยเฉพาะคนโตถ้าคิดถึงปัจจุบันก็บรรลุนิติภาวะแล้ว บุคคลดังกล่าวต่างก็มีหน้าที่จะต้องอุปการะเลี้ยงดูโจทก์เช่นเดียวกับจำเลย ก่อนจะลงมาอยู่กรุงเทพฯ โจทก์ก็มีที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดาฉะนั้นเมื่อคำนึงถึงความสามารถของจำเลยซึ่งมีส่วนในการที่จะต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูฐานะของโจทก์และพฤติกรรมแห่งกรณีทั้งหมดแล้ว ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยได้ให้การอุปการะเลี้ยงดูแก่โจทก์ในส่วนของจำเลยเป็นการเพียงพอแก่อัธยาศัยในปัจจุบันแล้ว" พิพากษายืน ค่าทนายความชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชูเชิด รักตะบุตร · สมบูรณ์ บุญภินันท์ · ประสาท บุญยรังษี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1831/2526>